

Psalmens estetiska värden och psalmrevisionen

Kan man begära att psalm skall ha estetiska värden? Är inte psalmens uppgift att tjäna till uppbyggelse? Kan inte eventuella estetiska värden dra uppmärksamheten från förkunnelsen, som är det väsentliga i psalmen?

Frågorna är inte nya; de har ställts av psalm-boksredaktörer och psalmkommittéer i skilda tider och de har säkert också ställts av många författare. Psalmerna är visserligen poesi, men den är brukspoesi, som inte i alla avseenden kan jämföras med vanlig poesi. Den skall användas kollektivt, främst sjungas i gudstjänsten. Dess budskap måste förstås av många, vara enkelt och slagkraftigt. I all sånglyrik avsedd för unison sång tenderar innehållet att förenklas och förtunnas. Det viktiga blir det som bärs fram av rytmen. I ett avseende kan därför den unisona sången, som ofta utnyttjar refränger som förstärkning, sägas bilda motpolen till den vanliga lyriken, som kräver noggrann läsning och aktgivande på textens komplikationer.

I den lyrik som jag här kallat den "vanliga" är de estetiska värdena det väsentliga. De kan vara av olika slag: metaforer som ger blixtbelysningar, en komplicerad struktur som aktualiserar spänningar mellan motsatser, akustiska och kanske visuella effekter. Sådant bör man inte vänta av och kräva i psalmen, i varje fall inte i lika hög grad som i "vanlig" lyrik.

Gränsen mellan de båda lagen av poesi har inte alltid varit lika skarp. Man måste nog säga, att den har skärpts med modernismen i lyriken. Ända fram på 1900-talet räknade även de främsta lyrikerna med en större läsekrets och skrev sina dikter så att de skulle förstås av många. De gjorde inte heller någon sträng åtskillnad mellan lyrik, ämnad för individuell läsning, och sångly-

rik. Detta gäller ännu för Fröding och Karlfeldt, medan krisen går tydligt i dagen hos Sjöberg. Den modernistiska lyriken vänder sig till den individuella läsaren och ställer stora krav på honom — om den vänder sig till någon läsare alls. Följden har alltså blivit ett svalg mellan de båda lagen av poesi. Detta måste få konsekvenser också för vår syn på sånglyriken. Samtidigt måste dock framhållas att man även i äldre poesi kan finna exempel på att man gjorde skillnad mellan det vi nu kallar brukslyrik och annan lyrik. Inte minst gällde det psalmen, där även psalmdiktarna själva satte budskapet och dess tillgänglighet före de estetiska värdena.

När man beaktar det sagda, måste man likväl vakta sig för tanken att brukspoesi, från äldre tider eller av senare datum, skulle vara renons på estetiska värden. Många psalmförfattare var begåvade och skolade diktare, som besjålades av viljan att ge sitt bästa i sina psalmer. Olaus Petri, Spegel, Wallin, Franzén och Geijer hörde till sin tids ledande författare.

Liksom all annan poesi är psalmen bunden av sin egen tids värderingar. En del äldre psalmer har estetiska värden, som vi omedelbart blir varse, men det finns andra, som får sin fulla lyster först när vi lyckats putsa bort århundradens damm. Det kan också hända, att avstånden i tiden förlänat det som ursprungligen inte var så märkligt en ny kvalitet, beroende på att språkets förändring har gjort en gång vanliga ord ovanliga och därmed gett dem en strålgans som moderna ord saknar.

Uppgiften vid revidering av gamla psalmer måste vara att ge dem en sådan dräkt, att de kan fungera i en ny tids gudstjänst och andakt. Det

betyder att psalmernas budskap skall finnas kvar, fastän det nu förmedlas på ett annat sätt. Men det måste också vara viktigt att psalmernas estetiska värden bevaras. Deras ursprungliga kvaliteter måste frigöras från det som hindrar upplevelsen, vare sig detta består i att orden blivit främmande för oss eller i att de har fått nya betydelser, som ger felaktiga associationer.

En sådan revision är egentligen omöjlig. Som jag beskrivit utförligare i en annan uppsats (Svensk Teologisk Kvartalskrift Årg. 57, 1981 ss. 146–151) kan en överflyttning av en text från en tids språk till en annan tids inte ske utan att något värdefullt går förlorat. Det går knappast att ersätta ens ett ord med ett annat utan att det drar med sig att ett helt nätverk av konnotationer också byts ut. När jag i denna uppsats betonar psalmens estetiska värden, blir mina påståenden inte mindre giltiga. Sitt fulla värde får en detalj i en dikt först i sitt sammanhang, både i det lilla sammanhanget i texten och i det stora, den tid, den miljö i vilken dikten skapades. Ändrar vi något i texten blir relationen med den nära kontexten en annan och relationen med den tid i vilken psalmen tillkom går förlorad. I stället får de nya ord vi sätter in så mycket av vår egen tid, att de stör i den ursprungliga omgivningen.

Jag vill nu diskutera några psalmer och de förslag till bearbetning som 1969 års psalmkommitté har lagt fram. Jag håller mig till *Den svenska psalmboken*. Betänkande av 1969 års psalmkommitté, band 2, Stockholm 1981, utom i de fall, där bearbetningen ännu inte lett till publicerade resultat.

Jag börjar med en av våra äldsta originalpsalmer, Olaus Petris "O Jesu Krist, som mandom tog" (1937:40). Som många reformationspsalmer är den dramatisk och konkret. Människan betraktas som stående i högsta nöd, men Gud blir människa och kastar sig in i striden med djävulen och frälsar oss. Det framhålles också som stort och underbart, att Jesus därmed har blivit vår broder och vi Guds barn. Konkretionen, som är denna psalms stora värde, var stör-

re i 1695 års psalmbok än i Wallins, där viss utslätning skett. Andra versens

Det lät du då förbarma dig,
Kunde det ej längre lida,
At djefwulen tog oss til sig,
Därom wille du strida:
Gaf dig så här i werlden ned,
Och gjorde oss en ewig fred,
Med dinom död och pina.

har 1819 ändrats till:

Då täcktes du förbarma dig
Och kunde icke lida,
Att mörkrets makt oss tog till sig;
Du ville för oss strida.
Du kom till oss i världen ned,
Beredde oss en ewig fred
Med dinom död och pina.

Det arkaiserande "Med dinom död och pina" hjälper inte: bearbetningen har inte mycket gemensamt med den gamla psalmen. Genomgående har man bytt det konkreta mot det abstrakta och omskrivande. "Djefwulen" har ersatts med det icke åskådliga "mörkrets makt", det målande och snabba "Gaf dig så här i werlden ned" med det vaga "Du kom till oss i världen ned", och där originalet har ord som talar om Jesu omedelbara handlande ("Det lät du då förbarma dig") har detta bytts ut mot vördnadsformeln "Då täcktes du förbarma dig". Det betyder också mycket att "Därom wille du strida" har ersatts med "Du ville för oss strida". Det är inte längre Gud som kastar sig in i striden för att rädda oss hjälplösa, utan han strider för oss, som, måste man anta, också är aktiva. Likaså betyder det mycket att ordet "längre" har tagits bort i andra raden. Den gamla versionen ställer oss på scenen, låter oss se hur Jesus inte *längre* kan tåla att se oss i fara att falla i helvetets gap — föregående vers slutar med: "Helwetet stod oss öpet". Utan han kastar sig in i striden och beger sig omedelbart ned i världen. I bearbetningen leder de abstrakta och omskrivande orden till att förloppet bara blir något som vi läser oss till.

Låt oss nu se vad man har kommit fram till i den nya bearbetningen:

Då måste du förbarma dig.
Du kunde ej uthärda
att mörkets makt oss tog till sig,
fast vi var döden värda.
Du kom hit ner, bland oss du var.
Åt oss en evig frid du gav
genom din död och pina.

Den första raden återskapar det omedelbara och givna i Jesu handlande, då "täcktes" har bytts ut mot det starka "måste". Något av innebörden i originalets "Kunde det ej *längre* lida" har kommit tillbaka. Men sedan är psalmen lika utslätande som 1819 års version. Den har "mörkrets makt", den flyttar oss definitivt bort från strids-skådeplatsen genom bisatsen "fast vi var döden värda", som ett slag riktar uppmärksamheten mot ett teologiskt påstående, och den förmår inte alls ge intryck av en dramatisk förflyttning i rummet, då det i femte versen till "Du kom hit ner" läggs ett "bland oss du var".

I Olaus Petris psalm finns ett betydande estetiskt värde, som ligger i att den flyttar oss in på scenen, där det utspelas ett drama, framställt lika drastiskt och naivt som på 1500-talets teater, med helvetesgapet öppet, djävulen i färd med att dra ner människorna, Jesus som snabbt och oöverlagt kastar sig in i striden och räddar oss. I psalmkommitténs version har detta estetiska värde väsentligen gått förlorat. Bara orden "Helvetet låg där öppet" i första versen vittnar om det, som en egendomlig relik.

I 1600-talspsalmen ligger det estetiska värdet oftast på ett annat plan. Det är inte sällan knutet till korrespondenstanken, till föreställningen att allting, även det vardagligaste, kan göras till symboler genom likheter med andliga företeelser. Inte minst Spegel har byggt upp psalmer kring en sådan korrespondenstanke. I aftonpsalmen "Nu vilar hela jorden" (1937:442) förbinds det jordiska med det andliga inte bara genom att solen, som går ner, leder tanken till Jesus, den

sanna solen, som aldrig går ner, utan också genom att kläderna, som man tar av sig på kvällen, för tanken till kroppen som själens kläder, som skall avkläddas i döden, och dessutom till hur själen blir avklädd på natten och då behöver skylla sig, vilket den kan göra i Jesu sår. Passionspsalmen "Jesu lär mig rätt betänka" (1937:75) har ett ännu längre drivet och ännu mer konsekvent bruk av detta slags symbolik. Vi skall se närmare på detta och på vad revisionen har gjort med det.

Spegels långa passionspsalm följer Jesus på lidandesvägen och förbinder vid varje "station" det betraktade skeendet med en andlig motsvarighet. Detta bruk av korrespondenstanken, som alltså är det bärande i psalmen, det som skapar dess enhet och egenart, är till största delen bevarat i 1819 och 1937 års psalmböcker. Men i det förslag som föreligger sedan 1979 – kommittén har inte tagit med denna psalm i det 1981 tryckta betänkandet – har denna korrespondens tappats bort i flera verser. Det hade man väl kunnat acceptera, om det inte hade fått till följd att verserna i den nya versionen blivit så poänglösa. Ett exempel kan visa detta: Vers 18 lyder ursprungligen:

Tu hudflängdes och afkläddes
At mijn siuka, nakna siäl
Må bli läkt och prydder väl
Tu bespottades och häddes
At jag ära wänta må
När iag skal för domen stå.

Jesus blev hudflängd och ställdes skamligt naken för att jag skulle bli läkt och klädd (med rättfärdighet). Jesus hånades för att jag skulle bli ärad. Varje led har sin tydliga motsvarighet. Motsvarande vers i bearbetningen (9) lyder:

Du blev grymt av gissel sårad
att ge bot och evigt väl
åt min sjuka, nakna själ.
Du blev smädad och förhånad
för att jag skall heder få,
när jag inför domen står.

Korrespondensen mellan Jesu sår och min läke-

dom liksom den mellan hånet av Jesus och min heder står kvar. Men avklädandet av Jesus nämns inte och därför står orden "nakna själ" oförklarade.

En annan kategori av psalmer som är typisk för 1600-talet och som lever kvar och är populär under 1700-talet är de s. k. Jesuspsalmerna. De präglas av enkelhet och innerlighet och är, när de är som bäst, helt fria från sentimentalitet. Men det är en vanskelig genre: känslouttrycken kan lätt överdrivas, eller också kan enkelheten blir trivialitet. En psalm som lyckas balansera mellan dessa faror är Arrhenius' "Jesu, du min fröjd och fromma" (1937:396). Bearbetningarna 1819 och 1937 ansluter sig nära till originalet, utom i slutversen. Den lydte ursprungligen:

När jag slutar mina dagar,
Låt mig roligt somna in:
När mig döden hädantager,
Jag då fins bland helgon din.

Möjligen har ordet "helgon" uppfattats som katolskt — i 1819 års version har det i alla händelser blivit:

När jag slutar mina dagar,
Låt i ro mig somna in.
Ske det, när dig helst behagar,
Blott jag evigt bliver din.

Det är inte något brott mot enhet i tanke och tonfall i psalmen, att det sist får stå: "Blott jag evigt bliver din". Psalmen handlar ju genomgående om den innerliga närheten till Jesus. Men den stora förvandlingen vid uppståndelsen blir mindre markerad genom att orden "helgon din" faller bort. Psalmkommitténs revision har fört psalmen närmare originalet:

När jag slutar mina dagar,
var hos mig och ge mig tron:
där du är, där får jag vara,
bland Guds helgon får jag bo.

Så långt är det fråga om en vinst, estetiskt sett. Men den självklara enkelhet, som genomgående

präglar Arrhenius' psalm, har gått förlorad. När det i andra raden står: "ge mig tron", syftar detta att döma av ett utsatt kolon på det som kommer i fortsättningen, alltså tron att jag får vara där du är. Men i Arrhenius' psalm är närheten till Jesus så innerlig och självklar att det aldrig är fråga om att be om någon tro på evigt liv. Raderna 2 och 3 är i bearbetningen språkligt klumpiga, och det de säger stör helhetsintrycket. Tidigare i psalmen har bearbetningen också fallit i den ena av de farliga gropar jag nämnde. Det står där: "att jag kan mitt bästa göra". När man läser det kan man inte låta bli att associera till den vanliga ursäkten: "jag har ändå gjort mitt bästa". Det blir platt fall. Det är självklart att originalets "att jag måtte framgång spörja" måste ersättas. I modernare språkbruk har "framgång" kommit att betyda 'ekonomisk framgång', 'karriär' eller 'succé' men under 1600-talet var betydelsen snarast 'framsteg', här: förkovran i det andliga. Revisionen borde ta fram detta på något sätt.

En aftonpsalm av Erik Lindschöld, "Jag i tysta skuggors timmar" (1937:437), har också Jesuspsalmens kännetecken, men den är samtidigt ytterst konstfull, har rika inslag av metaforer och måste betraktas som "svår". Detta gäller psalmen i dess ursprungliga gestalt. Wallin bearbetade den, så att allt som gav den dess särprägel kom bort, och i det skicket har den stått kvar i psalmboken. Nu föreslår kommittén en bearbetning, som skall ge psalmen dess estetiska värde tillbaka. Förslaget har stora förtjänster. Men jag måste beklaga, att bearbetaren inte har ansett sig kunna ta med den fantastiska tredje versen, med sitt "Hon mitt Lamb ur Högden drager,/ Att det hos mig bo behagar,/ Och uti sann andackts beet/ Seer des hela Hiord blij feet". Det finns också omskrivande formuleringar som stör den hos Lindschöld genomgående högstämda stilen. I andra versen står sålunda: "att ditt lov än högre stiger/ än där månen brukar gå". Brukar gå! Originalet har: "Att ditt loff fast högre stijger/ Änn dijt alla Stiernor nå". Man frågar sig: varför denna krympning av kosmos? Kunde man inte

tänka sig att behålla "än dit alla stjärnor"? Ordet "nä" är visserligen inte vetenskapligt korrekt, men det är osant på samma sätt som orden "nu vilar *hela* jorden" är det. En annan språklig hor-rör finner man i bearbetningens fjärde vers: "Medan kroppen väntar dag,/ alltså vaken vilar jag". Hade *alltså* haft den gamla betydelsen 'således', 'på detta sätt', hade det varit passabelt. Men en modern människa läser det som angivande en slutsats. Förut har frågats vem som skulle vilja byta mötet med Jesus mot sömnen. Nu väntar man, att "alltså" betyder: nej, det vill jag inte, alltså ligger jag vaken. Helt onödigt är det också att använda *säga* i "Nu min aftonbön jag säger" i slutversen. Originalen har: "Och til Mörkret tryggelig säger". Sammanfattningsvis måste sägas, att bearbetningen haft fina och riktiga ambitioner och att dessa också delvis uppfyllts men att tveksamheten inför psalmens barocka skönhet ändå varit alltför stor och stilkänslan på sina ställen alltför svag.

Även i den nya versionen är denna psalm ovanlig, nästan unik, i psalmboken. Den kräver att man läser noga om man vill närma sig en full förståelse. Psalmkommittén har också tvekat om psalmens användbarhet i gudstjänsten och föreslagit, att den skall användas som "läsepsalm". När man föreslår en kategori "läsepsalmer", blottas det dilemma jag antydde i uppsatsens början. Det är inte bra om innehållet i psalmer avsedda att sjungas unisont blir för komplicerat. Men det bjuder ändå emot att skapa en särskild avdelning med "läsepsalmer". Alla psalmer borde ju kunna fungera både i samfällid sång och vid enskild läsning. I praktiken är det väl så psalmer ofta används; jag föreställer mig att många tänker över orden i psalmen under sången eller efteråt. Det föreligger en betydande risk, att psalmer som förts samman under rubriken "läsepsalmer" aldrig blir lästa. Nu är för all del morgon- och aftonpsalmer ett särskilt problem, eftersom det numera, sedan morgonböner i skolan har slopats och radions morgon- och kvällsandakter på senare år ändrat karaktär, inte finns så många tillfällen att använda dessa psalmer i guds-

tjänst. För min del skulle jag önska, att de som i radio höll morgon- och aftonandakter ibland utgick från våra gamla psalmer och hjälpte oss att se vilken skatt vi har i dem.

Psalmrevisionen har gått särskilt hårt åt Wallins psalmer. Wallins vaghet när han berör andra artikels trossatser, hans retorik och hans förkärlek för personifierade abstrakter av typ "sanning" och "vishet" har känts djupt främmande. Ändå vill jag – liksom i den uppsats jag tidigare hänvisat till – fråga om vi inte gör orätt, när vi avvisar en så viktig del av den svenska fromhets-traditionen som den Wallin och flera av hans samtida representerar. Det har psalmkommittén gjort, genom att dels utesluta ett stort antal av Wallins, Ödmanns och Åströms psalmer, dels bearbeta dem som behållts, så att man ibland har svårt att känna igen dem. Nu kan man för all del i kommitténs arbete skönja olika inställningar. Att man kan ta bort de besvärande abstrakterna och tona ner retoriken i en Wallinspsalm och ändå bevara det fina i den kan bearbetningen av "Vänligt över jorden glänser" (1937:35) visa. Även bearbetningen av "Huru länge skall mitt hjärta" (1937:45) har förtjänster, men inför den är jag mer tveksam. Inte till stympningen; jag har svårt att se helheten i den långa psalmen. Däremot till vissa formuleringar. När "Ner i dödligheten stiga/ Nåd och sanning och försoning" återges med "Ner till oss som ängslas stiger/ han med kärlek och försoning" är det ett exempel på hur abstrakterna ersätts med mer konkret språk. Men varför "oss som ängslas"? Det står ingenting om ängslan i första versen, däremot om längtan. Den tributen åt eroskristendomen borde vi kunna ge, att vi skrev: "oss som längtar". Då skulle vi också vara trognare mot grundtanken i Wallins psalm.

En osäker inställning till det som är utmärkan-de för Wallins psalmer finner man också i bearbetningen av "I mänskors barn, som alla ägen" (1937:407). Bearbetaren har angett som riktlinje sin uppfattning, att de högtidliga orden "inte längre förmår väcka samma patos eller genklang

hos oss som hos Wallins samtida". Det är nog riktigt, och stilen i bearbetningen är också vardagligare. Det är lyckligt att "nödens barn" har bytts ut mot "den hungrande". Men bearbetaren ger samtidigt Wallins psalm ett stort erkännande, då han kallar den en av Wallins "stora etiska psalmer". Då hade man väntat sig att revisionen skulle slå vakt om det etiska. Men det gör den knappast. Hos Wallin är etiken knuten dels till återlösningen, som första versen talar om ("Och fåfängt flöt för er hans blod"), dels människokärlekens emanerande från kärleken till Gud, som andra och tredje verserna visar. Nu har dessa båda verser uteslutits, och därmed har en del av grunden för den etik Wallin förkunnar ryckts undan. Jag menar att åtminstone tredje versen med dess ord om att gudstjänsten är fåfång, om inte människokärleken visar den sanna kärleken till Gud, borde ha fått stå kvar. Hos Wallin är etiken vidare höjd över all hänsyn till jaget, över all tanke på hur det skall gå för en själv. Wallin betonar, att "Du skall ej själv din nödtorft sakna/ Av Herrens händer mer än förr", och bemöter därmed människans benägenhet att fråga om hon inte själv förlorar på att ge. Motsvarande ställe i bearbetningen demonstrerar, troligen utan att bearbetaren velat det, en lönemoral: "Besök de sjuka, kläd de nakna,/ för hungrande läs upp din dörr./ Då skall du själv ej något sakna." Orden "läs upp" är inte heller bra; de antyder att dörren normalt är låst. I slutet av samma vers har Wallins "din like" ("det goda du bevist din like") bytts ut mot "den ringe", ett ord minst lika främmande för modernt vardagsspråk som "din like" och ett ord med den bristen, att det inte rimmar på "rike".

Man kan vara kritisk mot Wallins stil, men vid bearbetningen måste man ta hänsyn till att han hade en mycket säker känsla för hur ett etos kunde uttryckas. Hans stilkänsla var stark, mycket starkare än de flesta moderna människors. När hans stil nu måste transponeras ner, bör det ske på sådant sätt, att den etiska förkunnelsens klara och säkra språkliga uttryck, som är Wallins konstnärliga signum, såvitt det är möjligt

bevaras. Vi behöver i psalmboken också ha kvar prov på detta.

Psalmer från senare tid än Wallins har sällan ansetts behöva mer genomgripande bearbetningar. Deras uttrycksformer ligger närmare våra egna. Många av de senare psalmerna har inte heller sådana estetiska kvaliteter som de man finner i de bästa psalmerna från äldre tider. Det har delvis sin förklaring i att de inte är skrivna av verkligt poetiskt begåvade diktare – dessas dikter har inte kunnat accepteras som psalmer. Frågan gäller därför inte att bevara ursprungliga estetiska värden utan att se om de föreslagna psalmerna fyller rimliga anspråk. Det som slår mig när jag läser förslagen till bearbetningar, som ibland närmast har karaktär av nyöversättningar, är hur prosaiska de är. Som exempel vill jag nämna "Guds kyrkas grund är vorden" (1937:165). Den gamla översättningen, av J. A. Eklund, kan visserligen knappast sägas vara poetisk. Men det nya förslaget är skrivet utan minsta känsla för rytm och välljud:

Sin enda grund har kyrkan
i Kristus, Frälsaren.
Hon är hans egen byggnad,
den nya skapelsen.
I världen som han löste
från mörkret med sitt blod
blev hon den brud han krönte
med evangeliets ord.

Fast spridd i många länder
är kyrkan endast en
och har en enda Herre
och en bekännelse.
Av vattnet född och Ande
till ett och samma hopp
hon går till löfteslandet
med samma resekost.

Det är utredande teologi, nödtorftigt uppdelad på versrader.

Till de psalmer från senare tid som föreslås utgå hör några av de konstnärligt bästa. Samuel Gabrielssons "O Gud för de trogna martyrer" (1937:150) är kanske inte så märklig, men den

har ett rent och melodiskt språk och bilden av helgonen som facklor vid vägen är suggestiv. Psalmens budskap bör också vara aktuellt. Albert Runstedts "Skymningstimmen sakta nalkas" (1937:538) är en finstämd psalm om åldrandet. Den går i moll, vilket kanske inte stämmer med hur vi numera menar att en åldrande människa skall se på sitt liv och på det som förestår. Ålderdomen har ofta liknats vid aftonen, men sällan har skillnaden mellan dagen och kvällen formulerats så väl som i psalmens första vers:

Skymningstimmen sakta nalkas,
Solen sig i havet sänker,
Dagens kvalm och hetta svalkas
I den dagg som kvällen skänker.
Dämpad är den höga färgen,
Dämpat är det hårda bruset,
Framför oss på helga bergen
Skimrar mot oss fadershuset.

Den fallande, långsamt framflytande versen, de mjuka, på alliterationer och assonanser rika orden, den visuella bilden av den sjunkande solen, allt samverkar till att suggerera framtrycket av en långsamt bortdöende dag. "Dämpad är den höga färgen" — det kan gälla färgen i det starka solskenet men också färgen på unga kinder, som lätt blir heta. "Dämpat är det hårda bruset" — det associerar till dagens hårda trafik och jakt men också till alla diskussioner yrkeslivet för med sig. Men psalmen handlar inte bara om ett bortdöende: i aftondunklet träder fadershuset fram klarare och närmare. De följande ver-

serna är svagare och kan behöva en översyn, men den första versen motiverar till fullo att psalmen bevaras.

Det är viktigt att det som hindrar vår tids människor att se skönheten i våra gamla psalmer skalas bort. Psalmkommittén har en ansvarsfull uppgift. Många revisioner är enligt min åsikt väl gjorda, med pietet och med den språkkänsla och rytmiska insikt som är nödvändig. Inför andra känner i varje fall jag, att bearbetaren inte har varit lika angelägen om att rädda över det värdefulla till vår tid som att låta sina egna idéer framträda. Till vissa genomgående drag i revisionen ställer jag mig undrande. Varför har man tagit bort så många allusioner på bibliska namn och episoder? Borta är "Egyptens resenärer" och "Joabs kyssar" ur 1937:345, borta är "Kedars hyddor" och "Sulamit, du Kristi brud" ur 1937:1 och borta är, till min stora sorg, "Sarons bloms-ter" och "ros på Libanon" ur Kolmodins sommarpsalm (dock finns "cedrarna på Libanon" kvar i 1937:208 och har fått sällskap med "palmera vid Jeriko"). Dessa allusioner tillför psalmerna en suggestionskraft, de upplyser kanske inte så mycket men de talar till fantasien. Detta är ett av poesins verkningsmedel, att med hjälp av det främmande öppna nya horisonter. Men det väsentliga för psalmkommittén har tydligen varit att allt skulle kunna förstås, med intellektet, och därför har denna aspekt ringaktats. Det är skada.

Bernt Olsson